

Kaikkia mitä sie tarttet tietää vaalista 2026

Mikkäs vaalit net oon?

Pyhänä 13 syyskuuta 2026 oon vaalit valtiopäivile, rekiuuni- ja kunnanvaltuusthoin. Paikat valtiopäivile, rekiuuni- ja kunnanvaltuusthoin jaethaan sen mukhaan kunka sie ja kaikin muut äänestättä.

- Valtiopäivät päättävät muun muassa laista jotka pitävät jällata Ruottissa.
- Rekiuunivaltuusto päättää muun muassa saihraanhoijosta ja paikkakuntatrafikista.
- Kunnanvaltuusto päättää muun muassa koulusta ja vanhuustenhuolosta.

Missäs ja koskas mie saatan äänestää?

Sie saatat etukätheisäänestää 26 elokuusta lähtien vaalipäihvään asti 13 syyskuuta. Sie saatat äänestää missä etukätheisäänestyspaikassa vain koko maassa. Vaalipäivänä 13 syyskuuta sie saatat kansa äänestää sinun vaalipaikassa joka oon ylhäälä sinun äänestyskortissa. Informasuunia kaikista paikoista oon osotheela val.se.

Saatankos mie äänestää ulkomaila?

Jos sie olet ulkomaila sie saatat preiviäänestää elikkä etukätheisäänestää monessa ruottalaisessa ampasaatissa ja konsylaatissa. Sie tarttet erityisen materiaalin ette preiviäänestää. Sen sie tillaat Vaalivirastosta, kunnasta, ampasaatista elikkä konsylaatista.

Äänen saattaa lähättää postin kautta ulkomailta mutta ei ennen 30 heinäkuuta. Sie saatat etukätheisäänestää ampasaatila elikkä konsylaatila mutta ei ennen 20 elokuuta.

Jos sie olet ulkomaaruottalainen (et ennää kansankirjoila Ruottissa) sie saat preiviäänestysmateriaalin ja ulkomaaäänestyskortin lähätetyksi

sulle postin kautta jos sulla oon päivitetty osote Verovirastolla. Jos sulla oon ruottalainen tikitaali preiviloova sie tulet saahmaan sinun ulkomaaäänestyskortin niin tikitaalisesti ko paperille.

Missäs vaalissa mie saan äänestää?

Sinun äänestyskortissa oon informasuunia missä vaalissa sulla oon äänestys oikeus. Äänestyskortin sie saat sinun tikitaalisessa preiviloovassa elikkä paperilla postin kautta.

Sulla oon äänestys oikeus valtiopäivile jos sie olet:

- 18 vuotta viimisthääns vaalipäivänä,
- ruottalainen kansalainen ja
- olet elikkä olet ollu kansankirjoila Ruottissa.

Jos sie olet muuttanu maasta etkä ennää ole kansankirjoila Ruottissa sie tarttet ilmoittaa ittesti äänestysluettelhuun joka kymmenes vuosi ette saaja ulkomaaäänestyskortin ja äänestysmateriaalia Vaalivirastolta.

Sulla oon äänestys oikeus rekiuuni- ja kunnanvaltuusthoin jos sie olet:

- 18 vuotta viimisthääns vaalipäivänä,
- ruottalainen kansalainen ja kansankirjoila kunnassa ja rekiuunissa

elikkä

- kansalainen jossaki EU:n jäsenmaista elikkä kansalainen Iislantissa elikkä Norjassa ja olet kansankirjoila kunnassa ja rekiuunissa

elikkä

- kansalainen jossaki muussa maassa ko mitä ylhäälä oon räknätty ylös, elikkä et ole kansalainen mishään maassa, ja olet ollu kansankirjoila Ruottissa viimisinnä kolmena vuona ennen vaalipäivää ja olet kansankirjoila kunnassa elikkä rekiuunissa.

Mitäs mulla pittää olla matkassa?

Sulla pittää olla id-paperi matkassa. Jos sulla ei ole id-paperia eikä äänivasthaanottaja tunne sinua niin joku muu henkilö saattaa toistaa sinun itenttiteetin. Henkilö joka toistaa sinun itenttiteetin pittää silloin näyttää oman id-paperin. Vaaliseeteliä ja vaalikuerttia on joka paikassa missä sie saatat äänestää.

Kunkas mie äänestän?

Vaaliäänestyspaikassa sie valikoittet net vaaliseetelit jokka jällaavat eri vaalile. Sie otat yhen vaaliseetelin jokka vaalile jossako sie meinaat äänestää. Vaaliseetelit valtiopäivile, rekiuuni- ja kunnanvaltuusthoin on eri färiset.

Vaaliseetelit on:

- keltaset valtiopäivävaalile
- siniset rekiuunivaltuuston vaalile ja
- valkeat kunnanvaltuuston vaalile.

Vaaliseeteliä on kaikissa paikoissa jossako sie saatat äänestää.

Äänestää parttiota

Sie äänestät aina yhtä parttiota. Parttion nimi on vaaliseetelissä. Jos sie et löyvä vaaliseeteliä sille parttiolle jotako sie halvaat äänestää sie saatat kirjottaa parttion nimen tyihäle vaaliseetelille. Tyihä vaaliseeteli on vaaliseeteli ilman parttion nimeä.

Äänestää henkilöä

Jos sie halvaat äänestää yhtä parttion kantitaatistaki sie saatat panna kryssän ruuthuun kantitaatin nimen eessä vaaliseetelissä. Sie saatat vain panna kryssän yhele kantitaatile. Sie saatat kansa äänestää yhtä henkilöä kirjottamalla parttion ja kantitaatin nimen tyihhään vaaliseetelhiin.

Sie piät olla yksin ko sie otat vaaliseeteliä ja särmin takana ko sie laitat sinun äänen. Sinun valikoima on salhainen.

Saatankos mie saaja apua äänestyksen kansa?

Jos sulla on toimintarajotus elikkä jos sie muista syistä tarttet apua, sie saatat saaja apua äänivasthaanottajalta. Äänestysvasthaanottajalla on vaiiolovelvolisuus eikä saa kertoa kelheen mitä sie olet äänestänny. Sie saat kansa ottaa apua joltaki muulta mutta silloin yks äänivasthaanottajaki häätyy olla matkassa.

Osotheela val.se on informasuunia paikoitten saatavuudesta. Sie saatat kansa ottaa yhteyttä sinun kunnan kansa ette saaja lissää informasuunia mitä apuvälihneitä on saatavanna sinun paikassa.

Jos sie tarttet pistekirjotusmateriaalia sie saatat tilata sen Vaalivirastolta.

Kunkas mie saatan äänestää jos mie en pääse paikale?

Jos sulla on vaikea päästä paikale äänestämhään esimerkiksi toimintarajotuksen vuoksi, sie saatat ottaa apua asiahenkilöltä joka viepii sinun äänen paikhaan. Ette äänestää asiahenkilön kautta sie tarttet erityisen materiaalin jonka sie tillaat kunnasta elikkä Vaalivirastosta.

Sie saatat kansa saaja apua äänivasthaanottajalta joka tulee sinun työ ottamhaan vasthaan sinun äänen, sitä kuttuthaan kiertäväksi äänivasthaanottamiseksi. Ota yhteyttä sinun kunnan kansa ette saaja lissää informasuunia.

Informasuunia kunka sie saatat äänestää asiahenkilön elikkä kiertävän äänivasthaanottamisen kautta sie löyvät osotheela val.se ja sinun kunnasta.

Missäs mie löyvän lissää informasuunia vaalista 2026?

Osotheela val.se on kaikkia mitä sie tarttet tietää vaalista 2026. Sielä on kansa informasuunia helppoluettavalla ruottinkielelä, viittomakielelä ja muila kielilä.